

СЕКЦІЯ 16

ВІДНОСИНИ УКРАЇНА – ЄС

БОРУЦЬКА ВІКТОРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС: ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ З УКРАЇНОЮ

Європейський союз перебуває на чолі міжнародних зусиль зі стимулювання економічного, екологічного і соціально стійкого розвитку з метою врегулювання світової кризи, зокрема, для боротьби зі змінами клімату.

11 грудня 2019 року Європейська Комісія репрезентувала програму Європейського зеленого курсу – стратегія, що направлена на підвищення ефективності використання ресурсів шляхом переходу до «чистої» економіки замкнутого циклу та зупинення процесу зміни клімату, звернення назад до процесу втрати біорізноманіття та зниження рівня забруднення [2].

«Наше суспільство і наша планета стануть більш здоровими, якщо ми будемо інвестувати у відновлювану енергетику, їздити на чистих автомобілях, модернізувати наші будівлі та зробимо їх більш енергоефективними, якщо купуватимемо сталу їжу, повторно використовуватимемо матеріали, а не викидатимемо їх, чи вироблятимемо сталь з низькими викидами карбону» [1], – пояснила Урсула Фон дер Ляєн під час презентації Європейського зеленого курсу.

До ключових цілей Європейського зеленого курсу відносять: «Кліматична нейтральність» Європі, реконструкція будов, нульове забруднення, економіка замкнутого циклу.

«Кліматична нейтральність» Європи – це домінуючий напрям Європейського зеленого курсу. Європейський союз ставить за мету досягти нульового рівня вибросів парникових газів до 2050 року. Європейська Комісія планує переглянути всі закони та статuti ЄС з метою уніфікації їх у відповідність нових кліматичних цілей.

Для Європейського Союзу, як зазначено вище основною ціллю є кліматичні зміни. В свою чергу, для України це означає, що потрібно сформулювати чітку кліматичну політику, зокрема кліматичні цілі відповідно до зобов'язань взятих при

підписанні Паризької угоди, обрати певну енергетичну стратегію. На даний момент, Україна має невирішені питання щодо низькою енергофеткивності та високому вмісту карбону в економіці України, що в свою чергу є наслідками застарілих основних фондів. За умови встановлення ефективного міжнародного механізму, в рамках Європейського Зеленого Курсу, це полегшити згадані проблеми шляхом «зеленого» фінансування. Зрозуміло, що нові нетарифні перепони (бар'єри) в торгівлі будуть більш «кліматичними», але за умови кліматично дружних зносин можливе й зниження цих бар'єрів [1].

Зелений курс для України є справжнім викликом, бо серед суспільства та політичної верхівки триває дискусія «Що саме означає Європейський зелений курс?». Найчастіше його розуміють як комплекс екологічних дій. Але, Європейський зелений курс має найбільше відношення до економіки, аніж до екології.

Фундаментальною метою у галузі транспорту для досягнення «кліматичної нейтральності» є зменшення викидів діоксиду вуглецю майже до 95%, у програмі Зеленого курсу це питання іменується як «стала мобільність». Додавання такої мети як «стала мобільність» може надати поштовх до пришвидшення інтеграційних процесів у галузі транспорту на здійснення зобов'язань взятих при підписанні асоціації між Україною та ЄС. Зокрема, це стосується реформування та розвитку перевезень завдяки залізницям. Відмова від глобального використання автотранспорту для вантажних та пасажирських перевезень в Європейський Союз надасть можливість для подальшого розвитку в Україні нових транспортних, залізничних чи морських хабів.

Нагальним питанням все ще є вільне від токсичних речовин навколишнє середовище. Від'ємне сальдо України у сфері хімічної продукції не зменшується, в той же час ми маємо змогу спостерігати сталий й тривалий зріст ввезення хімічної продукції. Якщо Україна впровадить механізми Зеленого курсу, це сприятиме як збільшенню екологічної відповідності хімічної продукції та подальшому вивезенню Україною до держав-учасниць Європейського Союзу, так і захисту навколишнього середовища та здоров'я населення від небезпечних токсичних речовин.

Сам Зелений курс у ЄС впроваджується на принципі «нікого не залишати позаду». Для його реалізації Європейський Союз створив спеціальний Фонд, який буде надавати певну підтримку менш розвинений регіонам, що потерпають від значних соціальних та економічних проблем на шляху до кліматичної нейтральності. Але в реаліях нашої країни, це завдання є одним за складніших. Щоб дотримуватися даного принципу, України потрібно захищати та підтримувати найбільш вразливі групи населення від наслідків «енергетичного переходу».

Однак наразі деяким підприємствам та індивідуальним підприємцям доведеться нести витрати.

Україна лише нещодавно підтвердила намагання реалізувати Зелений курс. Наша країна має амбіції та жагу стати першою, з точки зору узгодження власного курсу у співробітництві з Європейським зеленим курсом. Для цього в Україні створено міжвідомчу групу для подолання наслідків зміни клімату, що здійснює координацію роботи міністерств та двосторонню групу Україна-ЄС, яка в свою чергу розвиває відносини між Європейським Союзом та Україною у межах Європейського зеленого курсу.

Очевидно, що Зелений курс формує загрози для України, зокрема збільшення вимог до якості певної продукції та технологій створюватиме факультативні виклики для «промислового безвізу». Також посилення вимог до ринку вторинної сировини в Європейському Союзі, зрозуміло що стане причиною для зменшення експорту цієї сировини до України, внаслідок чого з вірогідність. у 75% постраждають переробні підприємства. Помітні амбіції Європейського Союзу до зменшення перевезень вантажів автотранспортом з ціллю зменшення кількості діоксиду вуглецю в атмосфері, може впливати на видачу дозволів для українських перевізників.

Зміни, що будуть впроваджувати у межах Європейського зеленого курсу, впливатимуть на Україну у зв'язку з зобов'язаннями за Асоціацією з Європейським Союзом 2014 р., переходу з етапу проектування до імплементації екологічних стандартів. Основними загрозами залишаються межі імплементації та фінансова неспроможність підтримки впровадження екологічних стандартів.

Під загрозою меж імплементації, маються на увазі промислові викиди, зокрема розроблення, прийняття і застосування найкращих доступних технологій та методів управління. У порівнянні з іншими державами-партнерами, в Європейському Союзі ці технології затверджуються Єврокомісією. Такий принцип дії і є причиною щодо обмеження прав та обов'язків України в прийнятті найкращих доступних технологій та методів управління, тому потребує певного механізму реалізації розроблених та затверджених Єврокомісією технологій.

Європейський зелений курс є частиною міжнародних зусиль із боротьби з кліматичними змінами. Ідея, що стоїть за його впровадженням – мотивувати власним прикладом. Це означає, що якщо Європейський Союз зможе досягти сталого зростання, водночас зробивши планету чистішою та безпечнішою для наших дітей, це саме зможуть зробити і інші країни [3].

Оскільки ключовою ціллю ЄЗК є кліматично нейтральна Європа, залучення України до процесу її досягнення є необхідною

умовою. Кліматично нейтральна Європа створює концептуально-ціннісне підґрунтя для зовнішньополітичної співпраці, зокрема у рамках Східного партнерства, поглиблення процесу асоціації з ЄС, Паризької угоди, природоохоронних конвенцій, Енергетичного Співтовариства, Меморандуму про стратегічне енергетичне партнерство Україна-ЄС [1].

З тієї причини, що Європейський Союз для України є основним та важливим партнером в економічній сфері, зокрема в міжнародній торгівлі, наша держава повинна приєднатися до стратегії Європейського зеленого курсу. За своєю суттю Зелений курс є рушійною силою для держав-сусідів та держав-членів Європейського Союзу, з метою декарбонізації економіки, тобто максимального зменшення вмісту діоксиду вуглецю у зовнішньому середовищі. Саме тому, Україна вже зараз знаходиться в процесі трансформування певних сфер діяльності, наприклад хімічна, сільськогосподарська, металургійна.

Список використаних джерел

1. Європейський зелений курс: можливості та загрози для України: аналітичний документ. URL: <https://dixigroup.org/storage/files/2020-05-26/european-green-dealwebfinal.pdf> (дата звернення: 01.11.2021).
2. Політика и нормативные документы ЕС: канал новин «WECOOP». URL: <https://wecoop.eu/ru/regional-knowledge-centre/eu-policies-regulations/> (дата звернення: 01.11.2021).
3. Алектанкіна К., Ткаченко Я. Зелений курс в ЄС та Україні: виклики та перспективи: канал новин та доповідей «Вокс Україна». URL: <https://voxukraine.org/zelenyj-kurs-v-yes-ta-ukrayini-vyklyky-ta-perspektyvy/> (дата звернення: 01.11.2021).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри Харитонов Р. Ф.

ВОЙТОВА КАТЕРИНА РУСЛАНІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

РЕЗУЛЬТАТИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ВАКЦИНАЦІЇ ВІД COVID-19

На сьогоднішній день, зазначена тема є досить актуальною та дискусійною, оскільки коронавірусна інфекція завдала глобальної шкоди для людства і, на превеликий жаль, не збирається відступати найближчим часом. Ця хвороба вже внесла невідворотні корективи в повсякденне життя кожного з нас, а також